

УДК 677.075.4

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТУ ПРОСТОРОВОГО ЗМІШУВАННЯ КОЛЬОРІВ У ТРИКОТАЖІ

ДЗИКОВИЧ Тетяна, ХАРЧЕНКО Зоя

Київський національний університет технологій і дизайну, Київ, Україна
dzikovich.ta@knutd.com.ua

Розглянуто особливості художньо-технологічного проектування трикотажних полотен за кольоровопластичними ознаками. Метою роботи є дослідження ефекту просторового змішування кольорів кулірного трикотажу на зразках переплетень – кулірна гладь, ластик 1+1, подвійний напівфанг, комбіноване переплетення. Проаналізовано кольоровий ефект меланжу, що утворюється на трикотажних полотнах при поєднанні пряжі різних кольорів.

Ключові слова: колір, меланж, фактура, кулірний трикотаж, переплетення

ВСТУП

Просторове змішування кольорів відбувається на певній відстані в результаті злитого сприйняття оком різнокольорових крапок, плям, смужок, штрихів. Завдяки явищу просторового змішування кольорів можна отримати при наявності двох або декількох кольорів безліч колірних відтінків; число яких буде залежати від щільності розташування кольорових петель, поєднання кольорів і їх кількісного співвідношення [1].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Актуальним питанням є розробка кольорових ефектів на трикотажних полотнах для отримання на орнаментальних полотнах колористичної різноманітності, а також ефективна економічна доцільність при обмеженому виборі кольорових ниток, що важливо у виробничих умовах [2].

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Колір - один із засобів орнаментальної композиції, він завжди бере участь у створенні художнього образу спільно з іншими засобами. Колір набуває певну художню виразність, тоді, коли вступає у взаємодію з іншими кольорами, створюючи при цьому систему кольорів. Цю систему кольорів називають колоритом.

Колір відіграє важливу роль в композиції орнаменту беручи участь в чисто графічному розташуванні композиційних елементів – плям, ліній. Колір і кольорові співвідношення несуть в орнаментальній композиції одну з головних художньо-графічних навантажень.

Питання кольору в орнаментальній композиції великі й багатогранні. Поняття «колір» включає в себе і об'єктивні, і суб'єктивні чинники. Об'єктивним

чинником є світлове випромінювання, а суб'єктивним – кольорове відчуття, що виникають у мозку людини при впливі на його очі світлового випромінювання. Світло сприймається оком і викликає відчуття різних кольорів.

Використання кольору як засобу сильного емоційного впливу на людину відомо з давніх часів. Кольори символізують різні настрої, поняття і образи. Тому не випадково всі кольори ділять на теплі (жовтий, помаранчевий, червоний) і холодні (синій, фіолетовий, синьо-зелений). Червоний колір життєрадісний, уособлює боротьбу, небезпеку. Зелений колір нейтральний, діє заспокійливо, символізує молодість, свіжість. Синій колір є символом миру і стриманості. Фіолетовий колір у багатьох викликає пригнічений настрій, тугу. Білий колір символізує молодість, чистоту.

Основними властивостями кольору є кольоровий тон, світлота і насиченість. Різні насиченість і світлота кольору візуально створюють різну емоційну виразність. Активність кольору, його відносна помітність серед інших кольорів залежить від його світлоти і насиченості. При рівній насиченості кольорів інтенсивніше більш світлі кольори, а при рівній світлоті – більш насичені. Виступаючі і відступаючі кольори - кольори, що здаються ближче або далі свого фактичного положення. Людське око сприймає всі теплі і світлі кольори виступаючими вперед, а всі темні і холодні кольори - відступаючими назад. Крім основних властивостей кольору існують і інші, другорядні, в основі яких лежить емоційне, психологічне кольорове сприйняття. Легкі, або повітряні, кольори - це кольори холодні, світлі, слабонасичені, сизі або блакитні, що нагадують колір неба, і світло-сірі. До важких відносяться кольори теплі, темні, слабонасичені, коричневі, оливкові, чорні і темно-сірі.

Емоційна активність орнаментальних композицій визначається не тільки кольоровим тоном і гармонійністю кольорів, але іноді їх насиченістю і світлотою. Емоції, викликані кольорами спектральної насиченості, різко відрізняються від емоцій, що викликаються кольорами середньої насиченості і особливо кольорами ледь помітною насиченості. Світлі і темні кольори викликають протилежні відчуття. Орнаментальні композиції, побудовані на темних і слабонасичених кольорах, емоційно спокійні, скромні, іноді трохи похмурі [2].

На сприйняття кольору у великій мірі впливає фактура пофарбованого матеріалу. Якщо пофарбувати в однакових умовах полотна неоднакових структур, то зорові оцінки кольорів цих полотен будуть різними. Ці оцінки обумовлені відмінностями в відображенні і розсіюванні променів, викликаними неоднаковим станом пофарбованих поверхонь. Ефект просторового змішання кольорів залежить від розмірів плям і інтервалів між ними, відстані цих плям від спостерігача, контрасту цих плям з тлом.

При наступному етапі дослідження виготовлено зразки кулірних переплетень в поєднанні ниток різних кольорів. Полотна – кулірна гладь, ластик 1+1, напівфанг, комбіноване переплетення «валік» [4] виконано в поєднанні 2-х кольорових, 3-х кольорових ниток з напіввовняної пряжі 31 × 2 текс. Зразки виготовлено на плоскофанговій машині ПВРК 6 класу. В таблиці 1 представлено фото отриманих зразків на базі яких вивчено властивості

трикотажу кулірних переплетень та проаналізовано кольоровий ефект, що утворюється.

Таблиця 1 – Кольоровий ефект та фото трикотажу кулірних переплетень

Фото зразків кулірних переплетень	Кольоровий ефект
	<p>Зразок переплетення гладь з 2-х та 3-х кольорових ниток з додаванням нитки капрону. Меланж виходить нерівномірний, з періодичним виходом однієї з 3-х ниток, на лицьову або виворотну сторону трикотажу. Нитка лягає хаотично, тому не можна передбачити, яким буде кінцевий малюнок трикотажу. Поєднання 2-х колірних ниток на переплетенні гладь дає рівномірний, «спокійний» меланж.</p>
	<p>Меланж переплетення ластик 1+1 в поєднанні ниток 3-х кольорів відрізняється нерівномірністю. Відбувається вихід на обидві сторони трикотажу петель одного з 3-х кольорів. Меланж переплетення ластик з 2-х кольорових ниток має періодично рівномірний вигляд.</p>
	<p>Меланж в переплетенні полуфанг відрізняється від ластика та кулірної гладі. При поєднанні ниток 2-х кольорів, утворюються петлі з 2-х ниток, які знаходяться поруч на лицьовій і виворотній стороні. У полу фангу, що виготовлен з ниток 3-х кольорів, в петлях на обидві сторони виходять відразу 3-и нитки. Полотно має вигляд сильно меланжированого трикотажу.</p>
	<p>Виготовлено різні комбінації кольору в переплетенні «валики». Це чергування кольорових валиків. Ефект більшої опуклості кольорового валика утворюється за рахунок зміни кольору. Другий зразок - це поєднання декількох валиків, виготовлених з 2-х ниток різного кольору і чергування цих кольорів. Всі три кольори рівномірно розподілені, утворюється ефект рівномірного меланжу.</p>

ВИСНОВКИ

Визначено, що на ефект просторового змішання кольорів, крім відомих чинників, а саме розмірів орнаментальних композицій і інтервалів між ними, відстані від спостерігача, світлоти, контрасту і насиченості значний вплив має переплетення. Меланжирований ефект можна отримати на полотнах напівфангу, в структурі якого є пресові петлі. Нерівномірний, хаотичний меланж отримано на полотнах переплетення – кулірна ладь та ластик 1+1.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нешатаев А. А. Художественное проектирование трикотажных полотен: учебник / А. А. Нешатаев, Г. М. Гусейнов, Г. Г. Савватеева. М.: Легпромбытиздат, 1987. 272 с.
2. Козлова Т.В. Цвет в costume: из цикла лекций. М.: Легпромбытиздат, 1989. 39 с.
3. Пашкевич К. Л. Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин: монографія. К.: НВЦ Профі, 2015. 364 с.
4. Король В. П. Основи теорії в'язання візерункового трикотажу: підручник / В. П. Король, Л. Є. Галавська. Київ: Кафедра, 2014. 498 с.

DZYKOVYCH T., KHARCHENKO Z.

STUDY OF THE EFFECT OF SPATIAL MIXING OF COLORS IN KNITWEAR

Peculiarities of development of structures and technologies for producing knitted fabrics according to color-plastic features are considered. The purpose was of the work is to study the effect of spatial mixing of colors of wool knitwear on weft knit – jersey, rib stitch 1 + 1, double half-cardigan, combined stitches. The color effect of melange formed on knitted fabrics when combining yarns of different colors is analyzed.

Key words: color, melange, texture, weft knit, stitches.